

2024/1059

5.4.2024

DECIZIA (PESC) 2024/1059 A CONSILIULUI

din 4 aprilie 2024

de modificare a Acțiunii comune 2008/851/PESC privind operația militară a Uniunii Europene în vederea unei contribuții la securitatea maritimă în vestul Oceanului Indian și în Marea Roșie (EUNAVFOR ATALANTA)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 42 alineatul (4) și articolul 43 alineatul (2),

având în vedere propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

- (1) La 10 noiembrie 2008, Consiliul a adoptat Acțiunea comună 2008/851/PESC ⁽¹⁾, care a instituit operația militară a Uniunii Europene în vederea unei contribuții la securitatea maritimă în vestul Oceanului Indian și în Marea Roșie (EUNAVFOR ATALANTA). La 12 decembrie 2022, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2022/2441 ⁽²⁾ de modificare a Acțiunii comune 2008/851/PESC și de prelungire a mandatului EUNAVFOR ATALANTA până la 31 decembrie 2024.
- (2) La 2 decembrie 2008, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CSONU) a adoptat Rezoluția 1846 (2008), care a autorizat statele și organizațiile regionale care cooperează cu Guvernul Somaliei în lupta împotriva pirateriei și a jafului armat pe mare în largul coastelor Somaliei să intre în apele teritoriale ale Somaliei și să utilizeze în aceste ape toate mijloacele necesare pentru reprimarea actelor de piraterie și de jaf armat pe mare. În plus, la 16 decembrie 2008, Rezoluția 1851 (2008) a CSONU a autorizat aceste state și organizații regionale să ia toate măsurile necesare care sunt adecvate în Somalia în scopul reprimării actelor de piraterie și de jaf armat pe mare. Autorizațiile respective au fost reînnoite cel mai recent prin Rezoluția 2608 (2021) a CSONU pentru o perioadă limitată de timp.
- (3) Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării include dispoziții privind pirateria la articolul 100 și următoarele. În special, articolul 105 din aceasta prevede că în marea liberă sau în orice alt loc care nu se află sub jurisdicția niciunui stat, orice stat poate să pună sechestru pe o navă sau aeronavă pirat sau o navă sau aeronavă capturată în urma unui act de piraterie și care se află controlul piraiților, și poate aresta persoanele și pune sechestru pe bunurile aflate la bord. În plus, Guvernul Somaliei poate autoriza acțiuni de protejare a navelor sau de descurajare, prevenire și reprimare a actelor de piraterie și de jaf armat în apele teritoriale.
- (4) Rezoluția 1814 (2008) a CSONU a reiterat sprijinul CSONU pentru contribuția anumitor state la protejarea convoaielor maritime din cadrul Programului alimentar mondial (PAM) și a solicitat statelor și organizațiilor regionale ca, printr-o coordonare strânsă a acțiunilor lor, să adopte măsuri de protejare a navelor care participă la transportul și furnizarea de ajutoare umanitare destinate Somaliei și la activitățile autorizate de Organizația Națiunilor Unite.
- (5) Rezoluția 1851 (2008) a CSONU a inclus o invitație adresată tuturor statelor și organizațiilor regionale care luptă împotriva pirateriei în largul coastelor Somaliei de a încheia acorduri sau înțelegeri speciale cu țările care doresc să preia piraiții reținuți, în special țările din regiune, pentru a facilita investigarea și urmărirea penală a persoanelor reținute ca urmare a operațiunilor desfășurate în legătură cu acte de piraterie și de jaf armat pe mare în largul coastelor Somaliei.
- (6) Rezoluția 1851 (2008) a CSONU a inclus, de asemenea, un apel din partea CSONU, care rămâne valabil, adresat statelor, organizațiilor regionale și internaționale care au această capacitate, de a participa activ la lupta împotriva pirateriei și a jafului armat pe mare în largul coastelor Somaliei, în special în conformitate cu respectiva rezoluție, cu Rezoluția 1846 (2008) și cu dreptul internațional, prin desfășurarea de nave de război și de aeronave militare și prin confiscarea și distrugerea ambarcațiunilor, navelor, armamentelor și a altor echipamente conexe care sunt utilizate în comiterea actelor de piraterie și de jaf armat pe mare în largul coastelor Somaliei sau în legătură cu care există motive întemeiate de suspectare a unei astfel de utilizări.

⁽¹⁾ Acțiunea comună 2008/851/PESC a Consiliului din 10 noiembrie 2008 privind operația militară a Uniunii Europene în vederea unei contribuții la securitatea maritimă în vestul Oceanului Indian și în Marea Roșie (EUNAVFOR ATALANTA) (JO L 301, 12.11.2008, p. 33).

⁽²⁾ Decizia (PESC) 2022/2441 a Consiliului din 12 decembrie 2022 de modificare a Acțiunii comune 2008/851/PESC privind operația militară a Uniunii Europene în vederea unei contribuții la descurajarea, prevenirea și reprimarea actelor de piraterie și de jaf armat din largul coastelor Somaliei (JO L 319, 13.12.2022, p. 80).

- (7) Aceste apeluri au fost reînnoite în special prin Rezoluția 2608 (2021) a CSONU, în care CSONU, luând act de îmbunătățirile din Somalia, a recunoscut că pirateria exacerbează instabilitatea din Somalia prin introducerea unor cantități mari de numerar ilicite care finanțează noi infracțiuni, corupția și terorismul; a luat act de importanța asigurării furnizării în condiții de siguranță a asistenței PAM pe mare și a salutat activitatea în curs a PAM, EUNAVFOR ATALANTA și a statelor de pavilion în ceea ce privește detașamentele de protecție de pe navele PAM.
- (8) La 3 martie 2022, autorizația acordată prin punctul 14 din Rezoluția 2608 (2021) a CSONU, care fusese acordată pentru prima dată prin Rezoluția 1846 (2008) a CSONU, a devenit caducă. Aceasta a permis, până la acea dată, statelor și organizațiilor regionale să intre în apele teritoriale ale Somaliei în scopul reprimării actelor de piraterie și de jaf armat pe mare și să utilizeze, în aceste ape, toate mijloacele necesare pentru reprimarea actelor de piraterie și de jaf armat pe mare.
- (9) Dispozițiile Acțiunii comune 2008/851/PESC privind pirateria și jaful armat ar trebui să fie modificate în consecință.
- (10) La 1 decembrie 2023, CSONU a adoptat Rezoluția 2713 (2023), care a impus un embargo asupra armelor împotriva Al-Shabaab și a reînnoit până la 15 decembrie 2024 dispozițiile prevăzute la punctele 15 și 17 din Rezoluția 2182 (2014) a CSONU, extinse prin punctul 5 din Rezoluția 2607 (2021) a CSONU pentru a include componentele de dispozitive explozive improvizate. CSONU a adoptat, de asemenea, Rezoluția 2714 (2023), care a ridicat embargoul asupra armelor impus Somaliei prin Rezoluția 733 (1992) a CSONU.
- (11) Dispozițiile Acțiunii comune 2008/851/PESC privind contribuția la embargoul Organizației Națiunilor Unite asupra armelor în marea liberă în largul coastelor Somaliei ar trebui să fie modificate în consecință.
- (12) EUNAVFOR ATALANTA ar trebui să se coordoneze îndeaproape cu operația de securitate maritimă a UE de protejare a libertății de navigație în contextul crizei din Marea Roșie (EUNAVFOR ASPIDES), instituită la 8 februarie 2024 prin Decizia (PESC) 2024/583 a Consiliului (*). În plus, cooperarea strânsă cu furnizorii de securitate maritimă care împărtășesc aceeași viziune va necesita posibilitatea de a face schimb, pe bază de reciprocitate și incluziune, de informații UE clasificate (până la nivelul SECRET UE/EU SECRET) cu operația Prosperity Guardian condusă de Statele Unite ale Americii și cu Forțele Maritime Combinat, precum și posibilitatea de a divulga informații UE clasificate, până la nivelul adecvat, partenerilor care împărtășesc aceeași viziune, în conformitate cu Decizia 2013/488/UE a Consiliului (*), care stabilește normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate. Dispozițiile relevante în acest sens ar trebui introduse în Acțiunea comună 2008/851/PESC,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Acțiunea comună 2008/851/PESC se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 1

Misiune

(1) Uniunea Europeană (UE) desfășoară o operație militară pentru a contribui la securitatea maritimă în vestul Oceanului Indian și în Marea Roșie (EUNAVFOR ATALANTA).

(1a) În sprijinul Rezoluțiilor 1814 (2008), 1816 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008) și 1851 (2008) și al altor rezoluții relevante ulterioare ale Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite (CSONU), în special Rezoluția 2608 (2021), într-un mod conform cu acțiunea autorizată în cazul pirateriei în temeiul articolului 100 și al articolelor următoare din Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării, semnată la Montego Bay la 10 decembrie 1982 (denumită în continuare «Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării»), și în special prin angajamente asumate împreună cu state terțe, EUNAVFOR ATALANTA contribuie la:

- protecția navelor din cadrul Programului Alimentar Mondial (PAM) care furnizează ajutoare alimentare persoanelor strămutate din Somalia, în conformitate cu mandatul stabilit în Rezoluțiile 1814 (2008) și 2608 (2021) ale CSONU; și

(*) Decizia (PESC) 2024/583 a Consiliului din 8 februarie 2024 privind o operație de securitate maritimă a Uniunii Europene de protejare a libertății de navigație în contextul crizei din Marea Roșie (EUNAVFOR ASPIDES) (JO L, 2024/583, 12.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/583/oj>).

(*) Decizia 2013/488/UE a Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 274, 15.10.2013, p. 1).

— protecția navelor vulnerabile care navighează în largul coastelor Somaliei, precum și la descurajarea, prevenirea și reprimarea actelor de piraterie și de jaf armat în largul coastelor Somaliei, în conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării.

(2) Zona de operații a forțelor desfășurate în acest scop cuprinde zonele maritime din largul coastelor Somaliei și ale țărilor vecine din regiunea Oceanului Indian, în conformitate cu obiectivul politic al unei operații maritime a UE, astfel cum este stabilit în cadrul conceptului de gestionare a crizei aprobat de Consiliu la 5 august 2008. În plus, EUNAVFOR ATALANTA poate acționa în același scop în apele teritoriale ale Somaliei, în cazul în care guvernul somalez autorizează acest lucru.

(3) În plus, operația EUNAVFOR ATALANTA contribuie, în marea liberă în largul coastelor Somaliei, sub forma unor sarcini secundare executive, la punerea în aplicare a embargoului Organizației Națiunilor Unite asupra armelor impus Al-Shabaab în conformitate cu Rezoluțiile 2182 (2014) și 2713 (2023) ale CSONU și la combaterea traficului de stupefiante în largul coastelor Somaliei în contextul Convenției Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării și al Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și de substanțe psihotrope din 20 decembrie 1988.

(4) Mai mult decât atât, operația EUNAVFOR ATALANTA monitorizează, aceasta fiind o sarcină secundară neexecutivă, traficul de stupefiante, traficul de arme, pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) și comerțul ilicit cu cărbune de lemn în largul coastelor Somaliei în conformitate cu Rezoluțiile 2498 (2019) și 2500 (2019) ale CSONU și în concordanță cu Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și de substanțe psihotrope din 20 decembrie 1988.

(5) Operația EUNAVFOR ATALANTA poate să contribuie, aceasta fiind o sarcină secundară neexecutivă, în limitele mijloacelor și capabilităților existente și la cerere, la abordarea integrată a UE în Somalia și la activitățile relevante ale comunității internaționale, sprijinind astfel abordarea cauzelor profunde ale pirateriei și ale rețelei acesteia.

(6) Statul-Major al UE sprijină operația EUNAVFOR ATALANTA prin identificarea amenințărilor și prin realizarea planificării anticipative cu privire la factorii decisivi care ar putea afecta operația, în vederea informării permanente a Comitetului Politic și de Securitate cu privire la astfel de amenințări și factori.”

2. Articolul 2 se modifică după cum urmează:

(a) litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) asigură protecția navelor navlosite de PAM, inclusiv prin prezența la bordul acestor nave a unor unități înarmate din cadrul EUNAVFOR ATALANTA, inclusiv atunci când navighează în apele teritoriale ale Somaliei cu autorizarea guvernului somalez;”;

(b) litera (l) se înlocuiește cu următorul text:

„(l) asistă, prin sprijin logistic, prin furnizarea de competențe tehnice sau de formare pe mare, la cerere și în limitele mijloacelor și capabilităților existente, EUCAP Somalia, EUTM Somalia, reprezentantul special al UE pentru Cornul Africii, misiunea UE în Somalia, cu respectarea mandatelor acestora și a ariei de desfășurare a operației EUNAVFOR ATALANTA, și contribuie la punerea în aplicare a programelor relevante ale UE, în special a programului regional pentru securitatea maritimă în vigoare și a programului CRIMARIO;”;

(c) litera (n) se înlocuiește cu următorul text:

„(n) sprijină, într-un mod coerent cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării și în limitele mijloacelor și capabilităților existente, activitățile Grupului de experți privind Somalia în temeiul Rezoluției CSONU 2713 (2023), prin monitorizarea și raportarea către grupul respectiv a navelor de interes suspectate a sprijini rețelele de piraterie.”

3. La articolul 2a alineatul (1) formularea introductivă, cuvintele „apele teritoriale sau interioare” se înlocuiesc cu cuvintele „apele teritoriale”.

4. La articolul 2b alineatul (1), prima teză se înlocuiește cu următorul text:

„Pentru a contribui la embargoul Organizației Națiunilor Unite asupra armelor impus Al-Shabaab în conformitate cu rezoluțiile CSONU relevante, în special cu Rezoluțiile 2182 (2014) și 2713 (2023), operația EUNAVFOR ATALANTA efectuează, astfel cum se prevede în documentele de planificare și în cadrul ariei de desfășurare a operației în marea liberă din largul coastelor Somaliei, stabilită de comun acord, inspecții ale navelor cu destinația Somalia sau provenind din Somalia atunci când există motive întemeiate să se considere că aceste nave transportă arme sau echipamente militare către Somalia, direct sau indirect, încălcând embargoul asupra armelor impus Al-Shabaab, sau că transportă arme sau echipamente militare către persoanele sau entitățile desemnate de comitetul instituit în temeiul Rezoluțiilor 751 (1992), 1907 (2009) și 2444 (2018) ale CSONU.”

5. Articolul 8 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 8

Coerența răspunsului Uniunii și cooperarea operațională cu alți actori

(1) ÎR asigură punerea în aplicare a prezentei acțiuni comune, precum și coerența acesteia cu acțiunea externă a Uniunii în general, inclusiv cu programele de dezvoltare și cu asistența umanitară ale Uniunii.

(1a) EUNAVFOR ATALANTA acționează în strânsă colaborare cu sectorul transportului maritim, în special prin intermediul Centrului pentru securitate maritimă din Cornul Africii (MSCHOA).

(1b) EUNAVFOR ATALANTA se coordonează îndeaproape cu operația de securitate maritimă a Uniunii Europene de protejare a libertății de navigație în contextul crizei din Marea Roșie (EUNAVFOR ASPIDES), instituită prin Decizia (PESC) 2024/583 a Consiliului (*). În special, EUNAVFOR ATALANTA facilitează pe cât posibil sprijinul logistic acordat EUNAVFOR ASPIDES și strânsa colaborare între EUNAVFOR ASPIDES și sectorul transportului maritim, în special prin intermediul Centrului pentru securitate maritimă din Cornul Africii (MSCHOA).

(2) EUNAVFOR ATALANTA acționează în strânsă coordonare cu alte misiuni și operații PSAC relevante, în special misiunea militară a Uniunii Europene pentru a contribui la instruirea forțelor de securitate somaleze (EUTM Somalia) instituită prin Decizia 2010/96/PESC a Consiliului (**), misiunea Uniunii Europene de consolidare a capacităților în Somalia (EUCAP Somalia) instituită prin Decizia 2012/389/PESC a Consiliului (***) și prezențele maritime coordonate din nord-vestul Oceanului Indian.

(2a) EUNAVFOR ATALANTA cooperează cu operația AGENOR și face schimb de informații cu inițiativa sub conducere europeană de supraveghere maritimă în strâmtoarea Ormuz (EMASoH).

(2b) EUNAVFOR ATALANTA cooperează cu operația Prosperity Guardian, cu Forțele Maritime Combinate și cu statele care doresc să contribuie la securitatea maritimă în zona sa de operații.

(3) EUNAVFOR ATALANTA cooperează cu autoritățile relevante ale statelor membre și cu agențiile și organele relevante ale Uniunii, în special cu Centrul Satelitar al Uniunii Europene (SATCEN). Aceasta sprijină, în limita mijloacelor și capacităților existente, programele relevante ale Uniunii.

(4) EUNAVFOR ATALANTA este sprijinită de SATCEN și de Centrul de situații și de analiză a informațiilor al Uniunii Europene în colectarea de informații necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale.

(*) Decizia (PESC) 2024/583 a Consiliului din 8 februarie 2024 privind o operație de securitate maritimă a Uniunii Europene de protejare a libertății de navigație în contextul crizei din Marea Roșie (EUNAVFOR ASPIDES) (JO L, 2024/583, 12.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/583/oj>).

(**) Decizia 2010/96/PESC a Consiliului din 15 februarie 2010 privind o misiune militară a Uniunii Europene pentru a contribui la instruirea forțelor de securitate somaleze (JO L 44, 19.2.2010, p. 16).

(***) Decizia 2012/389/PESC a Consiliului din 16 iulie 2012 privind misiunea Uniunii Europene de consolidare a capacităților în Somalia (EUCAP Somalia) (JO L 187, 17.7.2012, p. 40).”

6. Articolul 15 se modifică după cum urmează:

(a) titlul se înlocuiește cu următorul text:

„Comunicarea și schimbul de informații”;

(b) alineatul (1) se elimină;

(c) alineatele (2)-(6) se înlocuiesc cu următorul text:

„(2) ÎR este autorizat să comunice Organizației Națiunilor Unite și altor părți terțe asociate la prezenta acțiune comună documente neclasificate ale UE legate de deliberările Consiliului referitoare la operație și care fac obiectul secretului profesional, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Consiliului (*). COPS poate desemna, de la caz la caz, alte state terțe cărora le pot fi comunicate astfel de informații.

(2a) ÎR este autorizat să comunice unor state terțe desemnate, după caz și în conformitate cu nevoile operaționale ale EUNAVFOR ATALANTA, informații UE clasificate generate în scopul EUNAVFOR ATALANTA, în conformitate cu Decizia 2013/488/UE a Consiliului (**), după cum urmează:

(a) până la nivelul prevăzut în acordul aplicabil privind securitatea informațiilor încheiat între Uniune și statul terț în cauză; sau

(b) până la nivelul «RESTREINT UE/EU RESTRICTED» pentru informațiile comunicate altor state terțe desemnate de COPS.

(3) ÎR este autorizat să facă schimb de informații clasificate relevante pentru scopurile EUNAVFOR ATALANTA, până la nivelul «SECRET UE/EU SECRET», cu operația Prosperity Guardian și cu Forțele Maritime Combinate, prin intermediul comandamentului acestora, în cazul în care un astfel de schimb în teatrul de operații este necesar din motive operaționale, în conformitate cu Decizia 2013/488/UE și sub rezerva acordurilor dintre ÎR și autoritățile competente pentru operațiile respective.

(3a) Comunicările și schimburile de informații menționate la alineatele (2), (2a) și (3) se efectuează cu respectarea deplină a principiilor reciprocității și incluziunii. Informațiile clasificate primite sunt tratate de EUNAVFOR ATALANTA fără a se face nicio deosebire între membrii personalului său și numai pe baza cerințelor operaționale.

(3b) ÎR este autorizat să încheie acordurile necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din prezenta acțiune comună privind comunicarea sau schimbul de informații.

(3c) ÎR poate delega autorizările de comunicare sau schimb de informații, precum și capacitatea de a încheia acordurile menționate în prezentul articol, funcționarilor SEAE, comandantului operației UE sau comandantului forței UE, în conformitate cu secțiunea VII din anexa VI la Decizia 2013/488/UE.

(4) Operația EUNAVFOR ATALANTA este autorizată să facă schimb de informații, altele decât datele cu caracter personal, cu Grupul de experți privind Somalia, cu Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate, cu CMF, cu RMFC și cu ROCC, referitoare la activități ilegale sau neautorizate, colectate în cursul operațiunilor sale.

(5) EUNAVFOR ATALANTA este autorizată să comunice către Interpol, în conformitate cu articolul 2 litera (h), precum și către Europol, în conformitate cu articolul 2 litera (i), informații referitoare la activități ilegale, altele decât pirateria, colectate în cursul operațiilor sale. În plus, EUNAVFOR ATALANTA este autorizată să transmită biroului central național al Interpolului din Mogadiscio informații colectate în cursul operațiilor sale cu privire la suspiciunile de pescuit INN.

(6) Comunicarea datelor cu caracter personal în temeiul articolului 2 se efectuează în conformitate cu legislația statului navei sau aeronavei care prelucrează datele cu caracter personal respective.

(*) Decizia 2009/937/UE a Consiliului din 1 decembrie 2009 de adoptare a regulamentului său de procedură (JO L 325, 11.12.2009, p. 35).

(**) Decizia 2013/488/UE a Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 274, 15.10.2013, p. 1)."

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles, 4 aprilie 2024.

Pentru Consiliu

Președintele

H. LAHBIB